

KAUPUNGINSELÄN KIERROS

Ulkoilureittisuunnitelman selostus

Sisälllys

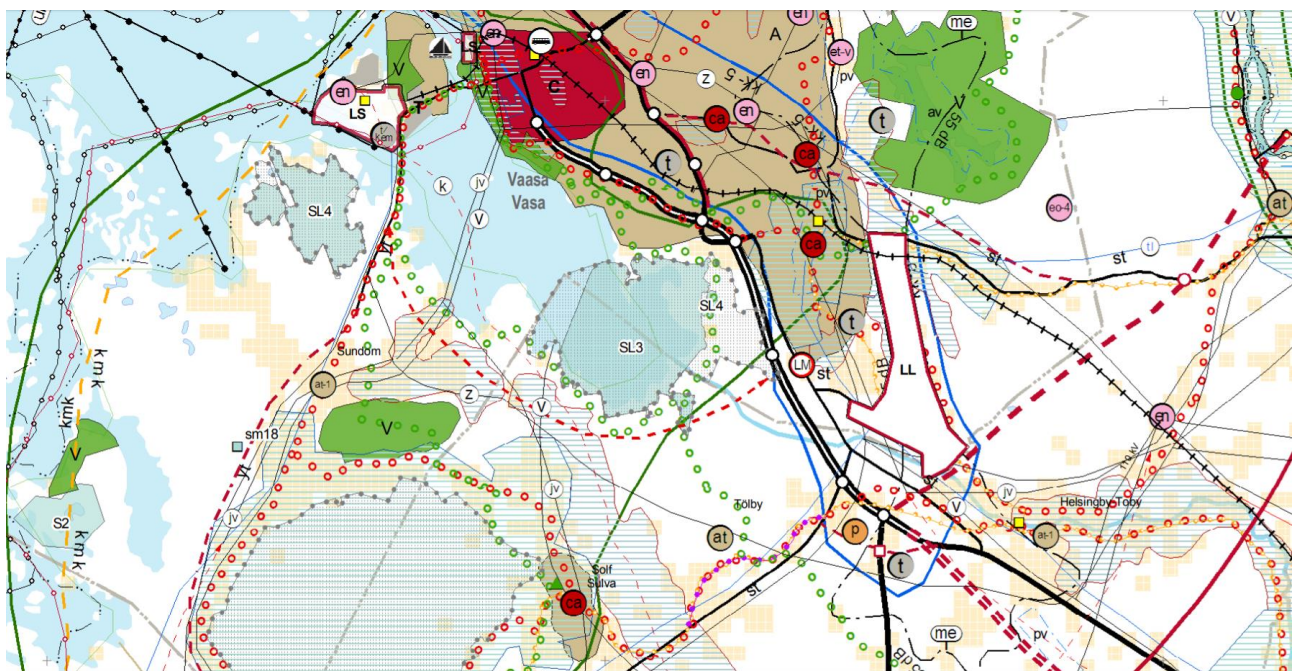
1.	Hankkeen tausta ja tavoite	3
2.	Nykytilanne	5
3.	Maanomistus	7
4.	Reitin linjaus	8
5.	Luonnonsuojelualueet	8
6.	Toteutus	10
	Toteutuksen vaiheet	10
	Ulkoilureittitoimitus	10
	Toimenpiteet reitillä	10
	Jokien ylitys	12
	Reitin huomioiminen maankäytön suunnittelussa	12
7.	Osallistuminen ja vuorovaikutus	12

1. Hankkeen tausta ja tavoite

Kaupunginselän kierros on Eteläistä kaupunginselkää kiertämään suunniteltu, n. 30 km pitkä ulkoilureitti. Sen toteuttaminen noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, joiden mukaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä ja jatkuvuudesta kaupungeissa on huolehdittava. Luontoliikunnalla on tärkeä merkitys kansanterveydelle, ja luonto- ja kulttuurimatkailun kasvu sekä ihmisten vapaa-ajan lisääntyminen lisäävät virkistyskäyttöön soveltuvien reittien tarvetta.

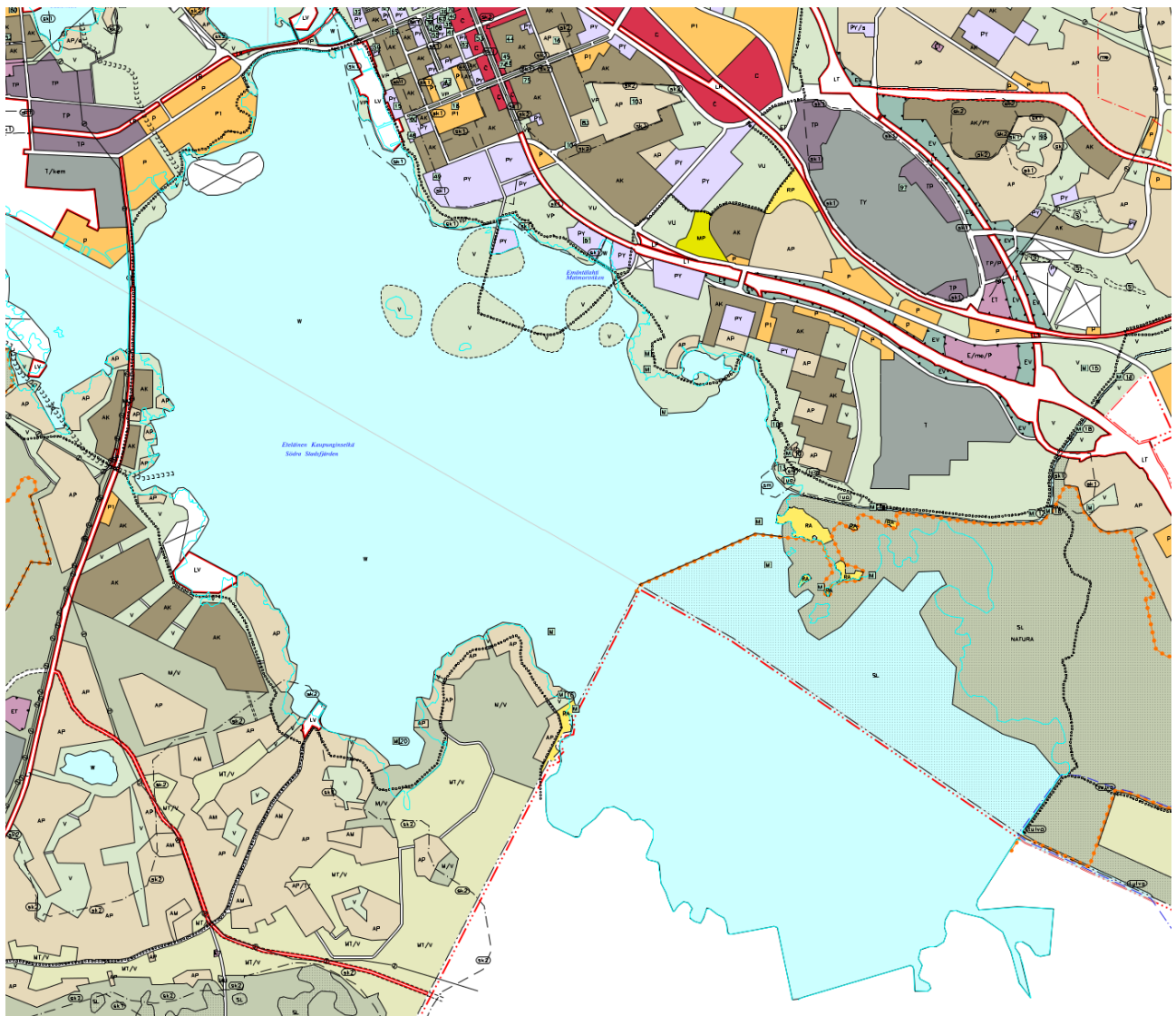
Eteläisen kaupunginselän ympäri kulkeva ulkoilureitti on merkitty voimassa olevaan maakuntakaavaan sekä Vaasan ja Mustasaaren yleiskaavoihin. Reitistä on tehty vuonna 2012 maisema-arkkitehtuurin diplomityö (LIITE1), jonka ohjausryhmässä oli laaja edustus sekä Vaasan kaupungilta että Mustasaaren kunnalta. Lisäksi diplomityötä ohjaamassa olivat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Metsähallitus, Pohjanmaan liitto ja Vaasan Latu.

Eteläinen kaupunginselkä on erityisen hyvä ympäristö maankokoamisilmiön havainnointiin, mikä tekee sitä kiertävästä ulkoilureitistä ainutlaatuisen. Lahden ympärillä on useita arvokkaita luonto- ja kulttuuriympäristökohteita, mm. Södra stadsfjärdenin Natura 2000 –alue. Kohteet on esitelty Kaupunginselän kierros – diplomityössä (LIITE1).

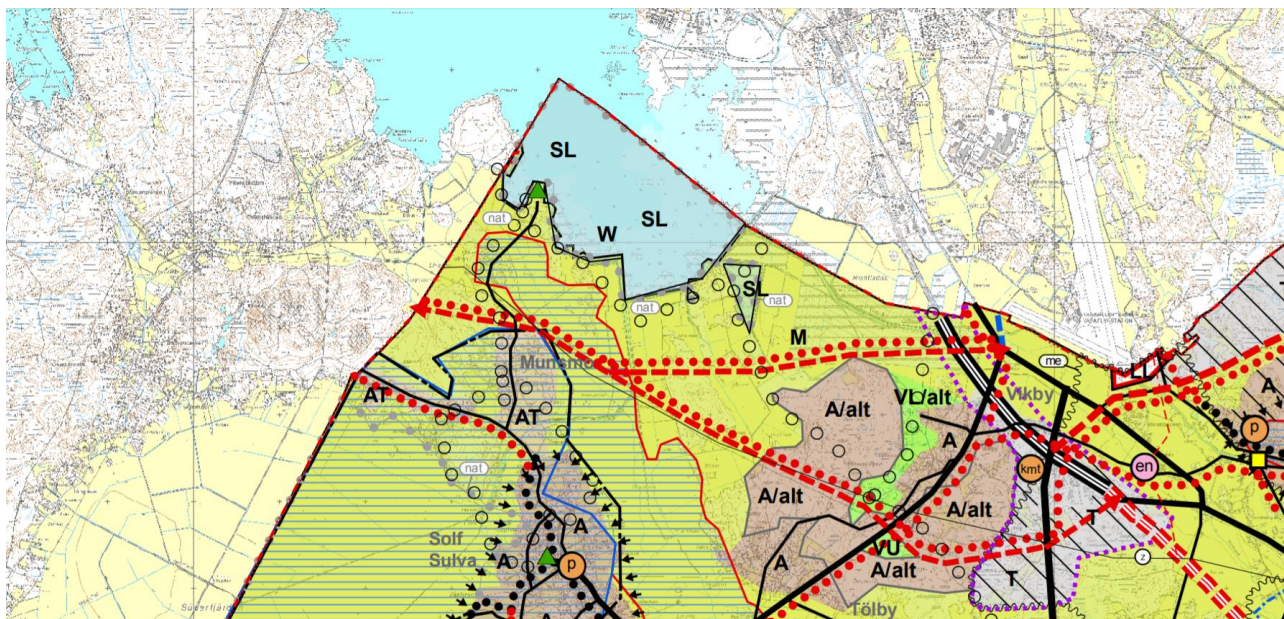
Riktgivande friluftsled - Ohjeellinen ulkoilureitti

Ote Pohjanmaan maakuntakaava 2030:sta. www.obotnia.fi, viitattu 28.12.2018.

UUUUUUUU ULKOILUREITTI.
FRILUFTSLED.

Ote Vaasan Yleiskaava 2030:sta. www.vaasa.fi, viitattu 28.12.2018.

Riktgivande friluftsled.

Med beteckningen anvisas regionalt viktiga friluftsled. Noggrannare planering av vandringsleder bör ske i samarbete med markägare och myndigheter. Vid planeringen bör miljövärdena beaktas.

Ohjeellinen ulkoilureitti.

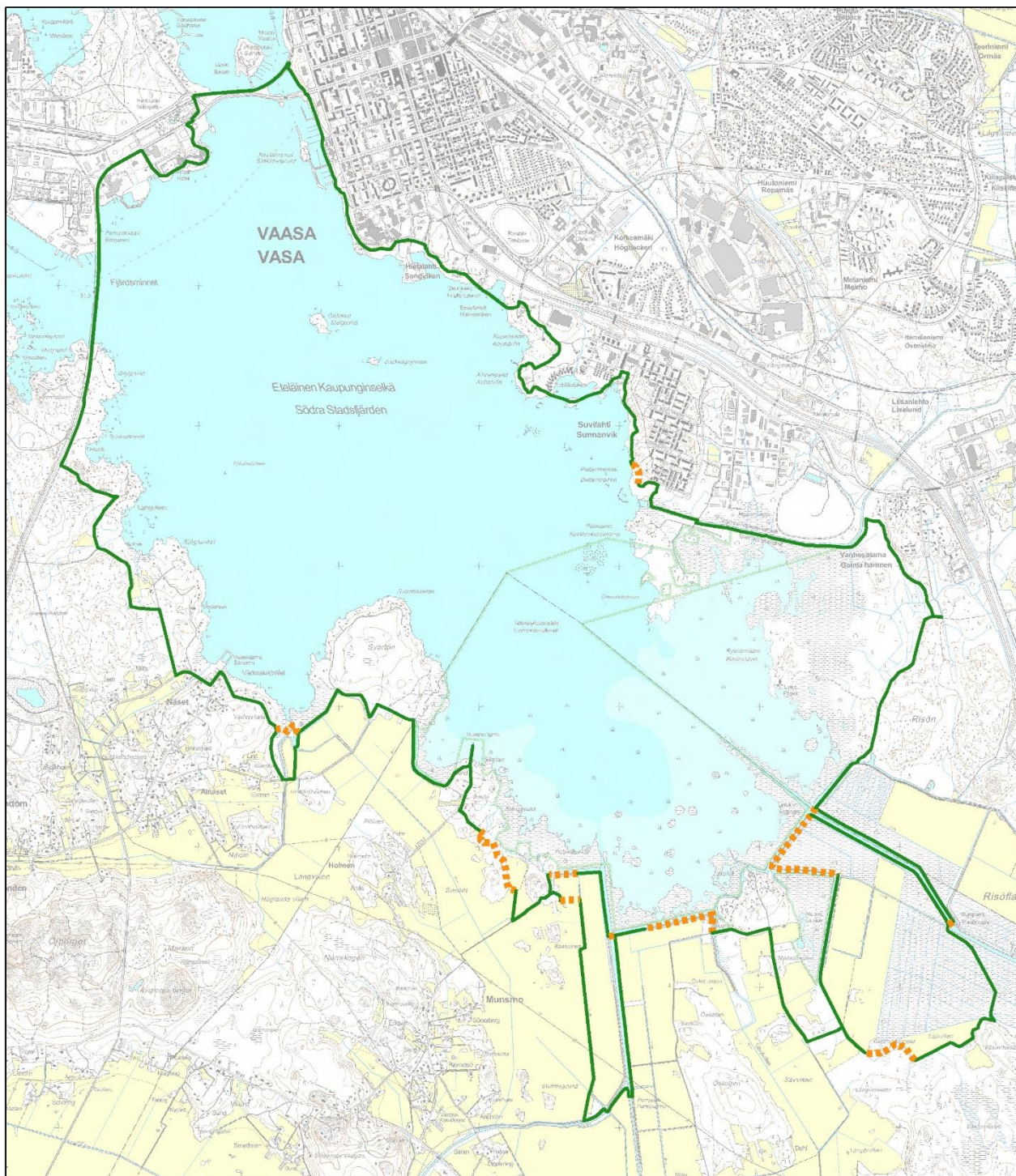
Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä ulkoilureittejä. Reittien yksityiskohtainen suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisten kanssa. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ympäristöarvoihin.

Ote Mustasaaren Strategisesta yleiskaavasta. www.mustasaari.fi, viitattu 28.12.2018.

Ulkoilureitti kulkee kahden kunnan, Vaasan ja Mustasaaren alueella, ja sitä on suunniteltu yhteistyössä kuntien kesken. Toteutuessaan reitti yhdistää useita eri kohteita yksittäisiä osiaan laajemmaksi ja mielenkiintoisemmaksi kokonaisuudeksi hyödyttäen ja palvellen molempien kuntien asukkaita.

2. Nykytilanne

Reitistö on suurimmaksi osaksi jo olemassa erityyppisinä polkuina. Lähellä Vaasan keskustaa reitti on 3-4 m leveä talvikunnossapidetty ja valaistu kevyenliikenteen yhteys ja kauempana taajamasta taas rakentamatta syntynyt kapea metsäpolku. Reitistöön sisältyy myös osia, jotka kulkevat yleisillä sorateillä (LIITE1:ssä "autotiet") tai metsä- ja peltoteillä.

Kaupunginselän kierros Stadsfjärdsstråket

- Olemassa oleva
- - - Puuttuva

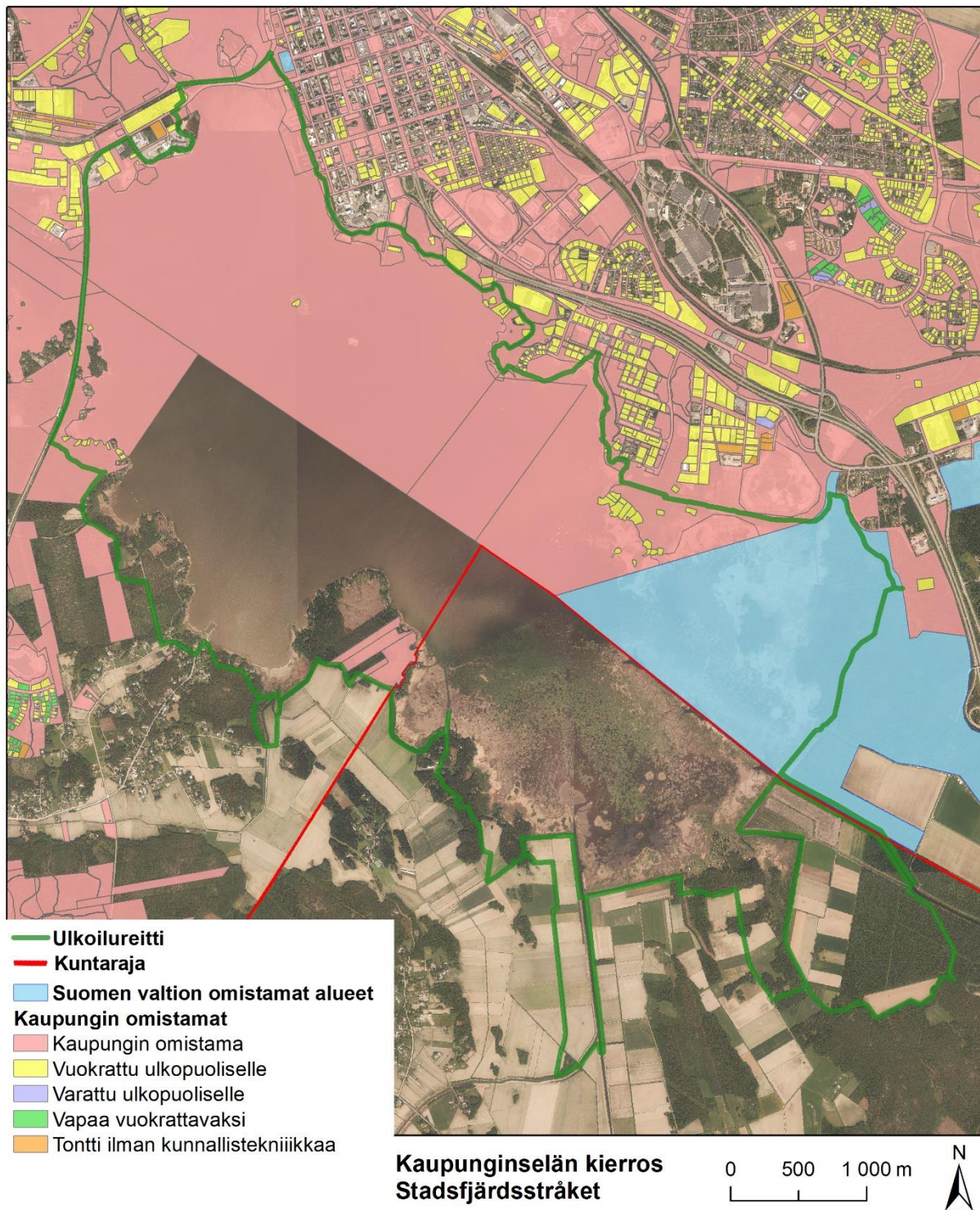

0 500 1 000 m

Kartta: Olemassa olevat ja puuttuvat reitin osat

3. Maanomistus

Vaasan kaupungin alueella suuri osa reitistä kulkee kaupungin omistamalla maalla. Risön luonnonsuojelualue on valtion omistama ja sitä hallinnoi Metsähallitus. Yksityisomistuksessa olevia alueita on reitin varrella lähinnä Näsetin alueella sekä Mustasaaren puolella.

Kaupungin ja valtion omistamat alueet Vaasan kaupungin alueella.

4. Reitin linjaus

Reitin linjaus on ulkoilureittisuunnitelman karttojen mukainen. Ant-Wuorisen diplomityössä (LIITE1) esitetyt reitin linjaukset on tässä suunnitelmassa muutettu seuraavasti:

- 1) Osa-alue 1:
 - Lyhyt poikkeama Ahvensaaren kohdalla, koska paikkaan on syntynyt uusi polku.
- 2) Osa-alue 2:
 - Reitti kulkee Patteriniemestä Vanhan Vaasan kanaalin ylittävälle sillalle kanaalin varrella, koska sinne on syntynyt uusi polku.
 - Reitin linjaus Vanhan Vaasan kanaalin varressa kulkemaan kanaalin eteläpuolelle, jotta voidaan käyttää olemassa olevaa siltaa ja välttää uuden rakentamiselta.
- 3) Osa-alue 3 (Mustasaari):
 - Lisätty reittiin osa, joka yhdistää sen Kyrkstigeniin. Näin syntyy 5,6 km pitkä lenkki, josta on näkymä Bolotin kylään ja joka toimii osana Mustasaaren ulkoilureittiverkostoa myös ilman yhteyttä Vaasan puolelle. Metsien ja peltojen läpi kulkeva reitti niin ikään lisää reitistöön maisemallista vaihtelua ja vaihtoehtoja.
 - Munsmo strömmenin kohdalla reittiin on lisätty vaihtoehtoinen lenkki, jolla on jo olemassa joen ylitykseen tarvittavat kävelysillat. Näin reitti toimii jo nykyisellään ilman lahden rantaan rakennettavaa siltaa.
- 4) Osa-alue 4
 - Svartön ja Näsetin välillä lisälenkki vakiintuneelle polulle, jossa on jo olemassa oleva silta ojan yli.
 - Björnvikin lähellä reittilinjaus metsäpolulle sen sijaan että se menisi pihapiiriin.

5. Luonnonsuojelualueet

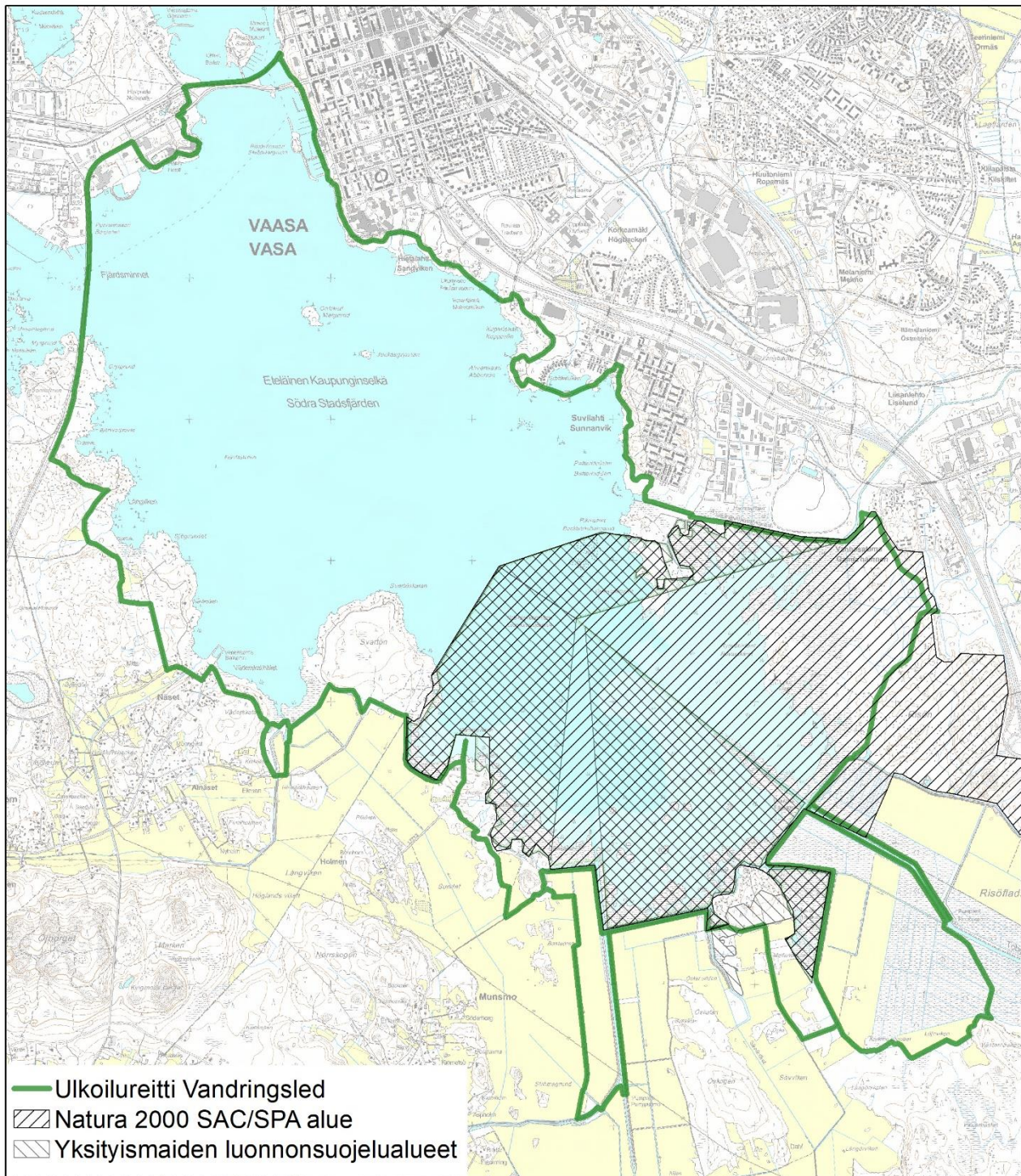
Vaasan yleiskaavan Natura-arvioinnissa on todettu Risön ja Eteläisen kaupunginselän alueesta seuraavaa:

Alueella esiintyvistä luontodirektiivin liitteen I luontotyypeistä merenrantaniityt ja kostea suurruohokasvillisuus sijaitsevat Laihianjoen eteläpuolella kulkuyhteyksien ulkopuolella, minkä vuoksi yleiskaavassa osoitetuilla toiminnoilla ei voi katsoa olevan niihin vaikutusta. Vaikutukset eivät myöskään ulotu jokisuistot –luontotyyppiin, sillä matalan veden vuoksi alueella on vaikea liikkua veneellä. Hulevesien lisääntymisen ei arvioida heikentävän Eteläisen kaupunginselän ekologista tilaa, sillä hulevedet käsitellään ekologisesti ennen mereen johtamista.

Myöskään luontotyyppiin boreaaliset luonnonmetsät ei arvioida olevan vaikutusta, sillä Risön käyttäjämäärien ei arvioida kasvavan huomattavasti lähivuosien aikana. Alueen virkistyskäyttö todennäköisesti lisääntyy hieman lisärakentamisen myötä, mutta muutosta ei voi pitää merkittävänä. Toinen alueella virkistyskäyttöä lisäävä toimenpide on mahdollinen rengasyhteys Eteläisen kaupunginselän

ympäri, jolloin reitti yhdistäisi Öjenin ja Risön alueet toisiinsa. Rengasreitin tarve on osoitettu maakuntakaavassa.

(Arviointi Vaasan yleiskaavan vaikutuksista Eteläinen kaupunginselkä – Söderfjärden – Öjenin Natura-alueen luontoarvoihin, Ramboll Oy, 2009)

**Kaupunginselän kierros
Stadsfjärdsstråket**

0 500 1 000 m

6. Toteutus

Toteutuksen vaiheet

Reitistöhanke voidaan toteuttaa vaiheittain, silloin kun siihen on resursseja. Esim.

1. vaihe:
Haetaan ulkoilureittitoimitusta ja suoritetaan se. Merkitään reitin olemassa olevat osat.
2. vaihe:
Rakennetaan reitin puuttuvat osat
3. vaihe:
Parannetaan ja levennetään kulkuväyliä
4. vaihe:
Rakennetaan puuttuvat sillat

Ulkoilureittitoimitus

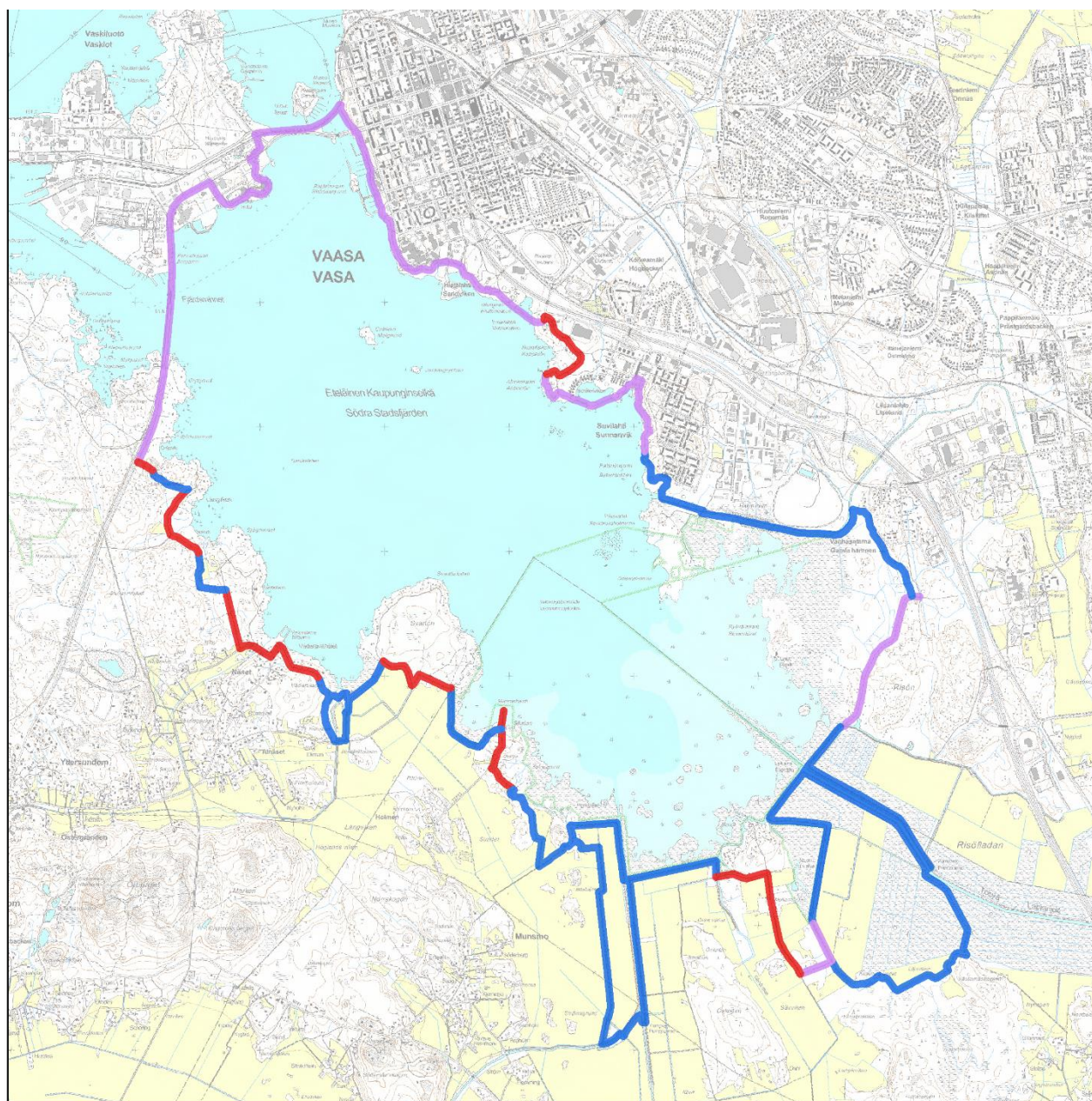
Nähtävilläoloajan päätyttyä ELY-keskuksen tulee vahvistaa ulkoilureittisuunnitelma. Sen jälkeen kunta, jonka alueella reitti kulkee, voi hakea ulkoilureittitoimitusta Maanmittauslaitokselta. Toimituksessa määrätään ulkoilureittisuunnitelman ja tarvittaessa kunnan osoituksen perusteella alueen rajat, laaditaan siitä kartta ja mahdollisesti merkitään alue maastoon tarpeellisiksi katsottavissa kohdissa. Ulkoilureittitoimituksessa myös määrätään maanomistajalle tai haltijalle suoritettavasta korvauksesta.

Ulkoilureittitoimituksessa reittialueen leveydeksi merkitään Metsähallituksen hallinnoimalla luonnonsuojelualueella 2 metriä ja muilla alueilla Vaasassa 4 metriä. Mustasaaren puolella leveydeksi merkitään autoteillä ja peltoteillä 4 m ja muuten 2 m. Reittialue on leveämpi kuin itse kuljettava väylä, jotta reitin hoitotoimenpiteet on mahdollista suorittaa merkityn reittialueen sisällä.

Toimenpiteet reitillä

”Kun ulkoilureittitoimitus on saanut lainvoiman ja korvaus maanomistajalle tai haltijalle on suoritettu, ulkoilureitin pitäjällä on oikeus ottaa reittiin kuuluva alue haltuunsa. Haltuun otetulta alueelta saadaan tarvittaessa poistaa puita ja pensaita sekä muut ulkoilureitin pitämistä haittaavat luonnonesteet.”
(Ulkoilulaki 1:9)

Reitin varrelle asennetaan opasteita ja se merkitään ulkoilureittikartalle. Reitillä tehdään tarvittavat pohjatyöt ja tarpeen vaatiessa sille voidaan levittää esim. soraa tai haketta tai rakentaa pitkospuut. Reitistö on tarkoitettu kuljettavaksi jalan ja pyöräillen sekä talvikaudella mahdollisesti suksilla.

- Ulkoilureitti osana autotietä
- Ulkoilureitti, leveys 2-4 m
- Ulkoilureitti, leveys max. 2 m

Kaupunginselän kierros Stadsfjärdsstråket

0 500 1 000 m

31.1.2019

Reittityypit, tavoitetila

Jokien ylitys

Tölbyn joen yli pääsee kävelysiltoja pitkin jo nykyisin kiertämällä suunnitelmakarttaan merkityn pidemmän lenkin. Laihianjoen yli Vaasan ja Mustasaaren rajalla ei kuitenkaan tällä hetkellä ole siltaa. Laihianjoen yli on suunnitelmassa merkitty kaksi mahdollista sillan paikkaa, joista lähempänä lahtea oleva on tavoitteellinen pääyhteys. Idempänä pumppaamon kohdalla oleva siltavaraus taas on kohdassa, jossa joki on kapeampi ja tarvittava siltarakenne on pienempi. Ennen kuin silta saadaan rakennettua, paikalla voidaan mahdollisesti käyttää venelossia.

Siltojen rakentamiselle tulee hakea erikseen Vesilain mukaiset luvat.

Reitin huomioiminen maankäytön suunnittelussa

Kaupunginselän kierros otetaan huomioon myös tulevaisuudessa uusien rakennettujen alueiden ja täyttömaiden suunnittelussa, niin että reitti saadaan kauttaaltaan kulkemaan lähellä Eteläisen kaupunginselän rantaa.

Kun Suvilahden kaatopaikan jälkikäsittely on tehty, reitille voidaan lisätä sen kautta kulkeva osa, kuten Ant-Wuorisen diplomityössä on ehdotettu.

7. Osallistuminen ja vuorovaikutus

Ant-Wuorisen diplomityön (LIITE1) yhteydessä v.2012 kerättiin verkkokyselyn avulla kaupunkilaisilta ajatuksia Eteläisen kaupunginselän ympäristöstä ja saadut vastaukset huomioitiin suunnitelmaa tehtäessä.

Reittiä on suunniteltu edelleen vuorovaikutuksessa paikallisten urheiluseurojen kanssa ja toteutus voidaan niin ikään tehdä yhteistyössä hankkeesta kiinnostuneiden seurojen kanssa.

Ulkoilureittisuunnitelma on nähtävillä 7.–21.5.2019. Muistutukset suunnitelmasta on Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle osoitettuina toimitettava Vaasan kaupungin kaavoitukseen 30 päivän kuluessa suunnitelman nähtävänä olon päättymisestä lukien. Maanomistajille, joiden maalla ulkoilureitti kulkee, lähetetään kirjeitse tieto suunnitelman nähtävillä olosta.